



Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 20/10
Λουξεμβούργο, 4 Μαρτίου 2010

Απόφαση στην υπόθεση C-297/08
Επιτροπή κατά Ιταλίας

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η Ιταλία δεν έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διάθεση των αποβλήτων στην Περιφέρεια Καμπανίας

Η κατάσταση αυτή έθεσε σε κίνδυνο την υγεία του ανθρώπου και έβλαψε το περιβάλλον

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία ¹ σχετικά με τα απόβλητα έχει ως σκοπό να προστατεύσει την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον. Τα κράτη μέλη καλούνται να μεριμνήσουν για τη διάθεση και την αξιοποίηση των αποβλήτων και να περιορίσουν την παραγωγή τους, ιδίως με την προώθηση των καθαρών τεχνολογιών και των ανακυκλώσιμων και αναχρησιμοποίησιμων προϊόντων. Οφείλουν κατά συνέπεια να δημιουργήσουν ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διαθέσεως των αποβλήτων, το οποίο να επιτρέπει στην Ένωση ως σύνολο και στα κράτη μέλη χωριστά να καταστούν αυτόν τον τομέα της διαθέσεως των αποβλήτων.

Η Ιταλία μετέφερε στο εσωτερικό της δίκαιο τη νέα οδηγία για τα απόβλητα το 2006 ², ως προς τη δε Περιφέρεια Καμπανίας ένας περιφερειακός νόμος καθόρισε 18 ομοιογενείς εδαφικές ζώνες εντός των οποίων θα ελάμβανε χώρα η διαχείριση και η διάθεση των εκεί παραγομένων αστικών αποβλήτων.

Κατόπιν της κρίσεως στη διάθεση των αποβλήτων που επήλθε στην Περιφέρεια Καμπανίας το 2007, η Επιτροπή άσκησε κατά της Ιταλίας προσφυγή λόγω παραβάσεως, προσάπτοντάς της ότι δεν δημιούργησε, για την περιφέρεια αυτή, ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων ικανό να εξασφαλίσει αυτόν τον τομέα της διαθέσεως των αποβλήτων βάσει του κριτηρίου της γεωγραφικής εγγύτητας. Ειδικότερα, η Επιτροπή φρονούσε ότι η κατάσταση αυτή δημιουργούσε κίνδυνο τόσο για την υγεία του ανθρώπου όσο και για το περιβάλλον.

Οι υποδομές για την αξιοποίηση και τη διάθεση των αστικών αποβλήτων

Η Ιταλία ισχυρίστηκε ότι έχει αυξήσει το επίπεδο διαφοροποιημένης συλλογής των αποβλήτων, ότι έχει ανοίξει δύο χώρους υγειονομικής ταφής τους και ότι έχει κατασκευάσει και άλλους αποτεφρωτήρες. Επικαλέσθηκε επίσης τη μη εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων και εγκληματικές ενέργειες, ανεξάρτητες της θελήσεώς της, που αποτελούν περιπτώσεις ανωτέρας βίας.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, όσον αφορά τη δημιουργία ολοκληρωμένου και κατάλληλου δικτύου εγκαταστάσεων διαθέσεως των αποβλήτων, τα κράτη μέλη διαθέτουν περιθώριο εκτιμήσεως ως προς την επιλογή της εδαφικής βάσεως την οποία κρίνουν κατάλληλη προκειμένου να επιτύχουν αυτόν τον σκοπό σε εθνικό επίπεδο. Για ορισμένες κατηγορίες αποβλήτων, είναι εύλογη, λόγω της ιδιαιτερότητάς τους, η συγκέντρωση της επεξεργασίας σε μία ή περισσότερες μονάδες σε εθνική κλίμακα, ή ακόμη και σε συνεργασία με άλλα κράτη μέλη. Αντιθέτως, για τα μη επικίνδυνα αστικά απόβλητα –τα οποία δεν απαιτούν ειδικές εγκαταστάσεις– τα κράτη μέλη οφείλουν να διοργανώσουν δίκτυο διαθέσεως κατά το δυνατόν πλησιέστερα στους τόπους παραγωγής, υπό την επιφύλαξη της δυνατότητας για σύναψη διαπεριφερειακών ή και διασυνοριακών συνεργασιών ανταποκρινόμενων στην αρχή της εγγύτητας.

¹ Οδηγία 2006/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2006, περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ L 114, σ. 9), που κωδικοποίησε την οδηγία 75/442/ΕΟΚ (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 86).

² Νόμος 152/2006 της 3.4.2006.

Αν επομένως κράτος μέλος, όπως εν προκειμένω η Ιταλία, έχει επιλέξει να διαμορφώσει την κάλυψη του εδάφους του σε περιφερειακή βάση, η κάθε περιφέρεια πρέπει να εξασφαλίζει την επεξεργασία και τη διάθεση των αποβλήτων της κατά το δυνατόν πλησιέστερα στον τόπο παραγωγής τους βάσει του κριτηρίου της εγγύτητας.

Στην Περιφέρεια Καμπανίας, οι μεγάλες ποσότητες αποβλήτων που συσσωρεύθηκαν στο οδικό δίκτυο, παρά τη βοήθεια άλλων περιφερειών της Ιταλίας και των γερμανικών αρχών, αποδεικνύουν την ύπαρξη **δομικού ελλείμματος εγκαταστάσεων, το οποίο δεν κατέστη δυνατό να αποκατασταθεί. Η Ιταλία αναγνώρισε εξάλλου** ότι, κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, οι υφιστάμενες λειτουργικές εγκαταστάσεις στην περιφέρεια απείχαν πολύ από το να καλύπτουν τις πραγματικές ανάγκες της.

Ούτε η εναντίωση του πληθυσμού, ούτε η μη εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων, ούτε καν η ύπαρξη εγκληματικών δραστηριοτήτων συνιστούν περιπτώσεις ανωτέρας βίας που να μπορούν να δικαιολογήσουν τόσο τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία όσο και την παράλειψη πραγματικής και έγκαιρης κατασκευής των υποδομών.

Ο κίνδυνος για την υγεία του ανθρώπου και η βλάβη που προκαλείται στο περιβάλλον

Η Ιταλία ισχυρίστηκε ότι η διαχείριση των αποβλήτων στην Περιφέρεια Καμπανίας δεν είχε επιπτώσεις για το περιβάλλον και την υγεία του ανθρώπου.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, έστω και αν **η οδηγία θέτει στόχους διαφυλάξεως του περιβάλλοντος και προστασίας της υγείας του ανθρώπου**, δεν ορίζει επακριβώς το περιεχόμενο των μέτρων που πρέπει να ληφθούν και καταλείπει στα κράτη μέλη ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως. Όσον αφορά τον τελευταίο αυτό στόχο, το Δικαστήριο διευκρινίζει πάντως ότι έχει **προληπτικό χαρακτήρα** υπό την έννοια ότι **τα κράτη μέλη δεν πρέπει να εκθέτουν την υγεία του ανθρώπου σε κίνδυνο** κατά τις εργασίες αξιοποιήσεως και διαθέσεως των αποβλήτων.

Η Ιταλία δεν αμφισβήτησε ότι, κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, 55 000 τόνοι αποβλήτων ήταν κατεσπαρμένοι στο οδικό δίκτυο, 110 000 έως 120 000 τόνοι ανέμεναν την επεξεργασία τους στους χώρους εναποθήκευσης, ο δε πληθυσμός εξοργισμένος είχε προξενήσει πυρκαγιές στους σωρούς αποβλήτων. Έτσι, τα απόβλητα προκάλεσαν ενοχλήσεις από τις οσμές και έβλαψαν το τοπίο, πλήττοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το περιβάλλον. Εξάλλου, η ίδια η Ιταλία αναγνώρισε την επικινδυνότητα της καταστάσεως για την υγεία του ανθρώπου, η οποία εκτέθηκε σε ορισμένη απειλή.

Ως εκ τούτου, **το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι η Ιταλία, παραλείποντας να δημιουργήσει κατάλληλο και ολοκληρωμένο δίκτυο εγκαταστάσεων αξιοποιήσεως και διαθέσεως των αποβλήτων πλησίον του τόπου παραγωγής τους και παραλείποντας να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αποφευχθεί η έκθεση σε κίνδυνο της υγείας του ανθρώπου και η πρόκληση βλάβης στο περιβάλλον στην Περιφέρεια Καμπανίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία για τα απόβλητα.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2180

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106